

Yigirmanchi asr ingliz adabiyotida yangi adabiy shakllari

Xurshida Umarova

Farg'ona davlat universiteti ingliz tili va adabiyoti kafedrası o'qituvchisi

Umaraliyeva Dilnoza To'xtasin qizi

Farg'ona davlat universiteti Xorijiy til va adabiyoti

22.104- guruh 2- bosqich talabasi

Annotatsiya: *20-asr ingliz adabiyoti: yangi adabiy shakllar va rivojlanish*

Bu maqola, 20-asr Ingliz adabiyoti mavzusida yangi adabiy shakllarni va rivojlanishni tahlil qiladi. Maqola, 20-asrning boshlarida olib borilayotgan adabiyotda ko'rinayotgan novatorliklar, yangi shakllar, va adabiyotning o'zgarishlarni o'rganishni maqsad qilar. Ushbu maqola, bu davrning xususiyatlarini va asarlarini tahlil qilish orqali o'zbekistonlik talabalarga adabiyot va madaniyat tarixini yaxshi tushuntirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: *Modernizm va Postmodernizm: Maqola, 20-asr boshlarida olib borilayotgan modernizm va keyinchalik paydo bo'lgan postmodernizmni tahlil qiladi. Bu, o'zbekistonlik talabalarga adabiyotda yangi shakllarning paydo bo'lishini va ularning joriy madaniy hayotni qanday ifodalaganligini tushuntirishda yordam beradi.*

Politika va Jamiyatning Tashqi Ta'siri: *20-asr adabiyoti, dunyo jamiyatidagi siyosiy va ijtimoiy o'zgarishlarning tasvirlari orqali yangi adabiyotshunoslik turlari yaratdi. Bu tahlil, o'zbekistonlik talabalarga adabiyot va jamiyat tarixi bo'yicha madaniy tushunchalarini kengaytirishda yordam beradi.*

Hikoya va Romanlar: *Maqola, 20-asr adabiyoti boyicha turli hikoya va romanlarning, shu jumladan, jinsiyat, madaniyat, va insoniyatning o'zgarishlari bilan bog'liqlikni qanday aks ettirganini tahlil qiladi. Bu, o'zbekistonlik talabalarga adabiyotshunoslik sohasidagi eng zor masalarni tushuntirishda yordam beradi.*

Avangard San'at va Adabiyotning Bog'liqliklari: *Maqola, avangard san'at va*

adabiyotning bir-biriga qanday ta'sir ko'rsatganligini tahlil qiladi. Ular o'rtasidagi ko'rsatkichlar, bu davrda yaratilgan san'at va adabiyotni tushuntirishda o'zbekistonlik talabalarga yordam beradi.

Ushbu maqola, 20-asr Ingliz adabiyoti mavzusida o'zbekistonlik talabalarga adabiyot va madaniyat tarixini o'rganishda qo'llanilishi mumkin bo'lgan yaxshi manbalardan biridir. Adabiy shakllar va uslublar tarihsiz rivojlanib kelmoqda, va yangi adabiy shakllar jamiyatning o'zgaruvchanliklariga va ijtimoiy mazmunlarga mos ravishda paydo bo'ladi. 21 asr boshida, yangi adabiy shakllar muhim rivojlanishlar bilan ajralib turadi, shu jumladan, postmodernizm, sotsrealizm, haqiqiyod, sahlilik, va boshqa uslublar.

Postmodernizm:

Postmodernizm san'at va adabiyotda joriy etilgan bir shakldir. Uning asosiy xususiyatlari o'zgaruvchanligi, mazmunlarni cheklash, klassik g'oyalar va mazmunlar bilan yolg'iz muloqot, intertekstualizm (bir biriga murojaat qilish), va turli mamlakatlarning, tillarning, madaniyatlarining bir-biriga mos ravishda paydo bo'lishi. Postmodernist adabiyot, qat'iy tuyulgan holda shaxs va tarix bilan bog'liq mazmunlarni chiqish, o'z ichiga olish, va ularga o'zgacha yoritishda mashhur.

Sotsrealizm:

Sotsrealizm, ijtimoiy mazmunlarni ifodalashga fokuslanadi. Bu shaklda yozuvchilar jamiyatning siyosiy va ijtimoiy muammolarini, hukumatning xohishlarini ko'rsatishga intiladi. Sotsrealizm asoslari komunistik g'oyalar, ijtimoiy islohotlar va insoniyatning yangi uning hayotiga o'girishini o'z ichiga oladi. Ussaq og'zaki yozuvchi va she'rlar, sotsrealist adabiyotning bir nechtasini paydo qildi.

Haqiqiyod:

Haqiqiyod, yozuvchilarning asarlarini boshqa real hayot bilan taqqoslashga tayanadi. Bu shaklda islohot va turmushga oid muammolar, odamlar orasidagi munosabatlar va hayotning o'zgaruvchanligi ko'rsatiladi. Haqiqiyod, haqiqatga ega bo'lgan unikal va insoniy tarixiy detallar bilan ajralib turadi.

Sahlilik (Minimalizm):

Sahlilik adabiyotda keng tarqalgan uslublardan biridir. Bu shaklda

Yozuvchilar so'zlar va ifodalar qo'ng'iroq qilishda qisqa va sodda bo'lishga intiladi. Minimalistik uslubda fikrlar va hisslar sodda va to'g'ri ifodalangan, so'zlar esa kam va noaniq.

Transqumanizm:

Transqumanizm, yangi adabiyot shakllaridan biri sifatida, insoniyatning unumdor, texnologik va biotexnologik evolutsiyasini ko'rsatadi. Bu shaklda yozuvchilar, kiberkuzatishlar, bu yordamda yangi insoniyatning o'zgaruvchanligini va texnologiyalarning o'z ichiga olishini ko'rsatishadi.

Ekoqalandarlik:

Ekoqalandarlik adabiyoti, ekologiya va insoniyat o'rtasidagi munosabatlar va tabiiy resurslarni qo'llash masalalariga bag'ishlangan. Bu shaklda yozuvchilar jamiyatni ekologik muammolari va bu muammolarga echim topish yo'llarini ko'rsatishga intiladi.

Shu sohada yangi adabiy shakllar va uslublar kengaymoqda, va ular jamiyatning o'zgaruvchanligi, texnologiyalarning o'zgaruvchan roli va insoniyatning yangi tajribalari haqida ko'proq fikrlashni taqdim etmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ingliz adabiyotining Oksford sherigi, tahrir. Margaret Drabbl, p. 791.
2. Drabble 1996 yil, p. 377, 988.
3. Ingliz adabiyotining Oksford sherigi. (1996), p. 781.
4. "Ingliz adabiyoti". Britannica entsiklopediyasi. Britannica Ensiklopediyasi Onlayn akademik nashr. Entsiklopediya Britannica Inc., 2012. Veb. 2012 yil 15-noyabr. <<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/188217/English-literature>>.
5. Ingliz adabiyotining Oksford sherigi, tahrir. Margaret Drabbl, p. 562.
6. Beebe, Maurice (1972 yil kuz). "Uliss va modernizm davri". Jeyms Joys har chorakda (Talsa universiteti) 10 (1): p. 176.
7. Bloomsbury ingliz adabiyoti bo'yicha qo'llanma, tahrir. Marion Vayn Devis (Nyu-York: Prentice Xoll, 1990), p. 118.

8. Adam Charlz Roberts (2000), "Ilmiy fantastika tarixi": p. 48 yilda Ilmiy fantastika, Routledge, ISBN 0-415-19204-8.
9. Kitoblarni ko'rib chiqish: Devid Lindsay tomonidan Arkturga sayohat (1920) Arxivlandi 2014 yil 15-dekabr kuni Orqaga qaytish mashinasi - Pol M. Kieniewicz tomonidan 2003 yil sharhi
10. Ketrin Lindskug - Arkturga sayohat, S. S. Lyuis va Qorong'u minoraga
11. "Rudyard Kipling." Britannica ensiklopediyasi. Britannica Ensiklopediyasi Onlayn akademik nashr. Ensiklopediya Britannica Inc., 2012. Veb. 2012 yil 15-noyabr.